

Hoorn in de verdrukking 1940-1945 (1)

Onder deze titel werd in 1953 een boekwerkje uitgegeven samengesteld aan de hand van de nagelaten bescheiden van Mevrouw C. Kerkmeijer-De Regt.

Voor hen, die in Hoorn de bezettingstijd ondergingen roept de inhoud tal van herinneringen op. Het is het verhaal hoe zij gebeurtenissen in Hoorn en maatregelen van de bezetter heeft ervaren en waargenomen. Ik weet dat jongeren, met wie ik de laatste jaren sprak over het leven van een gewone burger in de bezettingstijd, veel aandacht voor dit onderwerp hebben.

De spectaculaire verzetsdaden zullen vrijwel niemand onbekend zijn. Via de media wordt daaraan — en terecht — met grote regelmaat aandacht besteed.

Het is daarom een goede zaak, dat 'Oud-Hoorn' de komende tijd gaat publiceren uit dit boekwerkje dat niet zal worden herdrukt. Ik hoop dat het kwartaalblad via de oudere leden ook in handen zal komen van veel jongeren.

Het Comité 1940-1945 gaf vorig jaar, ter gelegenheid van de veertigjarige herdenking van de bevrijding een lesmap uit onder de titel: „Je bent van na de oorlog en dat willen we graag zo houden”.

Dat de komende publikaties hiertoe een bijdrage mogen vormen is de wens van

W. Chr. N. M. Lips
ere-voorzitter Comité 1940-1945

1940

Het begon in de vroege morgen van Vrijdag de 10e Mei. Mijn man en ik werden om ±half 4 tegelijk wakker van het rammelen van de ruiten en ander niet te definiëren lawaai. Er gebeurde iets, dat begrepen we. Om 4 uur belde onze buurvrouw, mevrouw Frens, ze hadden de radio aangezet — oorlog; de Duitsers waren binnengevallen en bombardeerden onze vliegvelden. En dan te bedenken, dat twee dagen tevoren nog het bericht van Duitse zijde in de couranten stond, waarin tegengesproken werd, dat er troepenconcentraties aan onze grenzen waren en alle geruchten over een ophanden zijnde inval leugenachtige verzinsels waren. Mevrouw Frens was al geheel aangekleed en we hoorden, dat ze in de tuin bezig waren zandzakjes te vullen om hun kelder te versterken. Wij bleven in bed, want er stond ons nog heel wat te wachten.

Om half 5 weer een bel, het was de heer Roselaar, lid van de hulpbrigade voor het Westfriesch Museum. Mijn man had n.l. een hulpbrigade van 12 dames en heren gevormd, die zich bereid hadden verklaard, in geval van nood, te helpen met het opbergen van de kostbaarste voorwerpen uit het Museum in de kelder van het gebouw, die daarvoor versterkt was. Nog maar een dag of tien geleden waren ze op een zondagochtend in het Museum geweest om te zien hoe alles geregeld was. Wij zelf hadden volgens de richtlijnen door het Rijk opgemaakt, op alle te verwijderen voorwerpen etikettes met een blauwe driehoek geplakt en in ieder vertrek een lijst opgehangen, waarop die voorwerpen vermeld stonden. Mijn man had de schilderijen met wervels laten vastmaken, zodat ze in een minimum van tijd uit de lijsten genomen konden worden.

Tot de brigade behoorden de conciërge, F. de Rooij, W. Hakhoff, de timmerman, die met zijn vader altijd in het Museum werkte, G. J. Polman, de schilder, T. Wiggers en A. Haremaker, die op dubbeltjesdagen in het Museum surveilleerden, en de volgende heren, die een cursus van mijn man gevolgd hadden voor gids voor de stad, n.l. J. Roselaar, W. H. N. Rupert, C. Schekkerman en J. Weijling. Verder de dames G. J. Storm, G. Winkel, W. Kerkhoven en mijn persoon.

Om half 5 kwam dus de eerste al bellen. Mijn man beloofde hem direct te waarschuwen als we gingen; hij

zou n.l. bericht krijgen wanneer de Museumvoorwerpen opgeborgen moesten worden. Om tegen half 6 belde Polman, ook al met de vraag of wij al gingen. Mijn man is toen voor half 7 naar het stadhuis gegaan, waar alles in rep en roer was. Ook de burgemeester was al aanwezig en de Museum-voorwerpen moesten in de kelder geborgen worden. De heer Roselaar werd verzocht de brigade te gaan waarschuwen; wij gingen samen ongeveer half acht de deur uit. Wij spraken in het voorbijgaan de familie Kerkhoven, de dochter, die bij de brigade hoorde was uit de stad en mevrouw bood zich aan, te komen helpen, wat wij dankbaar aanvaardden. Heel gauw was ieder present; alles liep prachtig. Ieder deed wat bij zijn aard paste. De mannen sjouwden met de schilderijen, kisten, meubels, wat langs de keldertrap kon daarlangs, de grotere stukken buitenom door het luik in de Proostensteeg. Mijn man regelde alles en was overal tegelijk. Ik werkte met de dames. We begonnen in de nieuwe benedenzaal met de kostbaarheden, de sieraden van het costuum, de waaiers, de horloges. Dat alles kon verpakt in kistjes en koffertjes van de verzameling. Toen naar de Carbasiuskamer, waar we eerst het zilver namen. Inmiddels pakte ik de munten en penningen in een platte koffer van het Museum, in de hoop, dat ze niet door elkaar zouden raken. Na het zilver het porselein. We hadden grote wasmanden gekocht om alles daarin te verpakken, maar al gauw bleek, dat zes lang niet genoeg was, wat we trouwens ook al gedacht hadden. Er was ook een hengselmand, waarin telkens een bezending naar beneden gebracht werd, waar het prachtig op een rek gezet werd (boven de boot uit de Wieringermeer), waarop planken lagen. Ook het glaswerk werd daar stuk voor stuk heen getransporteerd. Om, tegen half elf, pauzeerden we even voor een kopje koffie, waar mevrouw de Rooij voor zorgde, die trouwens zelf ook dapper mee inpakte. Doordat mijn man telkens buiten kwam, zag hij dat verscheidene NSB'ers naar de werkinrichting gebracht werden door soldaten. Ook de hele middag werkten we nog door en om tegen 5 uur werden de ijzeren luiken over het trapgat geschoven, de zandzakken er op en de schatten waren zo goed mogelijk beveiligd tegen brand. Doodmoe waren we, ik tenminste; mijn man kan altijd zoveel verzetten. Toen we over het Noord naar huis liepen, zei ik: ik kan wel huilen van moeheid; ongerust